

Avd: Kvalitet och utveckling
Handläggare: Johan Olovson

2017:23

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av **SOU 2017:23** Betänkande digital-förvaltning.nu

Beslut:

Borås Stad beslutar att inlämna remissvar på rubricerade utredning enligt nedan.

Sammanfattning

Borås Stad instämmer i allt väsentligt i betänkandets förslag. En effektivare styrning av nationella digitala tjänster skulle vara av stort värde för hela Sverige. Den beskrivning som ges av hur Sverige har halkat efter internationellt inom främst offentlig sektor p g a brist på synkronisering och nationell styrning har Borås Stad också noterat. Vi noterar också särskilt att utredningens förslag om att samtliga uppgifter i samordningsuppdraget ska finansieras med anslagsmedel som tillförs permanent till den mottagande myndighetens förvaltningsanslag. Vi delar också utredningens förslag om att våra offentliga verksamheter och kommunerna så fort det anses möjligt inför mina meddelanden som ett sätt att hantera remisser, tidsbokningar och notifieringar, egen personals lönebesked etc etc på ett säkert och tryggt sätt som samtidigt kan spara pengar i den egna verksamheten. Skall vi nämna några önskemål ytterligare skulle de vara;

1. - Den nya myndigheten måste ha den kompetens för uppdraget som krävs för att på ett kreativt och innovativt sätt driva digitaliseringsarbetet framåt på ett offensivt sätt. Inte självklart för oss att någon av Ekonomistyrningsverket eller eLegitimationsnämnden har den kompetensen idag.
2. - Standardisering och interoperabilitet kommer att vara väldigt viktiga frågor att snabbt ta tag i. Här är ett av huvudproblemen idag för ett väl fungerande samarbete över organisations- och landsgränser. Där vi inkluderar förutom den tekniska interoperabiliteten även semantisk, juridisk och organisatorisk interoperabilitet. Detta behöver bli en av huvuduppgifterna för den nya myndigheten att snabbt ta ett nationellt ansvar för.

3. - Den nya myndigheten bör ha regionala och kommunala behov tillgodosedda genom lämplig struktur och kompetens. Utredningen saknar till viss del tydlighet i att de som efterfrågat och skulle dra mest nytta av en starkare nationell styrning av digitalisering är i mycket hög grad våra kommuner och landsting som kan ha behov av den hjälp en nationell styrning kan ge och också precis som utredningen fastslår står för 70 % av invånarkontakten mot offentlig sektor.
4. - En e-legitimation för även de som inte har bankrelationer idag måste skyndsamt fram för att skapa en digitalisering för alla.
5. - Informationssäkerheten är en fråga som fortfarande inte fått tillräckligt fäste för att skapa tillit till offentlig sektors hantering av sin stora mängd data och också för att offentlig sektor skall bli bättre på att lämna ifrån sig mer öppna data på ett strukturerat och nationellt samlat sätt. Detta kan skapa nya tjänster och innovationer vi idag ännu inte ens känner till.

Synpunkter

I det följande har Borås Stad valt att förena sina synpunkter med Västra Götalands digitaliseringsråd som satt samman synpunkter på utredningen. Digitaliseringsrådet består av representanter från Västra Götalandsregionens regionutvecklings och ehälsaenhet, Västkom, kommunförbunden, enskilda remissinlämnande kommuner, Business Region Göteborg, Länsstyrelsen, och högskolan Skövde. Man har ansvar för förvaltningen av den regionala digitala agendan. Digitaliseringsrådets synpunkter uttrycks nedan i vi-form. Respektive deltagare har förankrat sina synpunkter i sina respektive organisationer.

Förslag, 4.1.1: Riksrevisionen och Ekonomistyrningsverket om styrningen av den elektroniska förvaltningen

Vår synpunkt

Ett resonemang och konstaterande som på det stora hela är sunt. En starkare styrning och mer specifika mål med återrapportering är något som länge efterfrågats från kommunerna. En gemensam nämnare hos våra mer digitaliserade grannländer är aktiv uppföljning och tydlig styrning. Borås Stad förordar därför just detta.

Förslag, 4.3: Informationssäkerhet, integritetsskydd och personuppgiftsansvar

Vår synpunkt

Sverige behöver en samordnande funktion för informationssäkerhet som kan stödja offentlig sektor att med bibehållen säkerhet nå regeringens ambition att bli bäst i världen på digitalisering. Ansvar för informationssäkerhet på nationell nivå är idag splittrat. Olika perspektiv och uppdrag upplevs försvåra en nationell samordning av informationssäkerhetsarbetet. Bra säkerhet är en förutsättning för att skapa tillit hos medborgaren att det offentliga kan hantera både tillgängligheten till liksom den personliga integriteten i digitaliseringsarbetet.

En följd av den höga ambitionsnivån är att det offentlig sektor måste lära sig samverka och samordna aktiviteter både på nationell och lokal nivå. Styrningen av digitaliseringen måste utvecklas och genomsyra hela den offentliga sektorn. Det kräver en standardisering av grundläggande infrastruktur och upphandling och utveckling av gemensamma e-tjänster med en tillräckligt god informationssäkerhet. Det faktum att

integritetsskydd och personuppgiftsansvar snart kommer att regleras av ett helt nytt och mycket omfattande EU-regelverk medför stora behov av samverkan mellan involverade parter för att skapa gemensamma angreppssätt och samsyn i dessa frågor.

Vi instämmer i förslaget att säkerhetsfrågorna behöver integreras i digitaliseringen av den offentliga sektorn. Stödet till statliga och kommunala myndigheter behöver stärkas i dessa frågor. Ekonomistyrningsverket bör få uppdrag med i huvudsak de uppgifter utredaren föreslagit, med följande tilläggsförslag:

- Säkerhetsfrågorna behöver stärkas och integreras i arbetet med digitalisering. Nivån på säkerhet bör utgå ifrån en gemensam syn på risker, en kravställning från nationell nivå mot hela den offentliga sektorn. Likvärdig säkerhet skapar förutsättningar för att utbyta av information och tillit mellan organisationer. MSB har idag föreskriftsrätt avseende informationssäkerhet för statliga myndigheter. Denna rätt bör utökas och även omfatta all offentlig verksamhet.
- Ekonomistyrningsverket bör få i uppdrag att samordna säkerhetskraven vid upphandling, utveckling och drift av nationella digitala-tjänster
- Digitaliseringssamverkansrådet bör bemannas med minst två representanter från kommun och landsting. Här borde man också vara tydlig med att marknadsaktörer borde vara med också precis som man har i Bredbandsforum som tack vare en bred styrgrupp får en gemensam verklighetsuppfattning och lättare kan samverka i olika arbetsgrupper och insatser. I Västra Götaland har vi god erfarenhet av Bredbandsforums arbete. Därför tar vi upp det som ett exempel att utgå ifrån för Samverkansrådet.

Förslag, 4.5: Behov av ett samlat ansvar.

Vår synpunkt

Standardisering är ett arbete som måste bedrivas med kontinuitet över tid – i linje med samhällsutvecklingen. I arbetet behövs kunskap om de områden som ska omfattas av ansvaret för en sådan standardisering.

Deltagandet i nationell standardisering finns etablerat främst inom omsorg, hälso- och sjukvård, där arbete sker kring gemensamma termer och begrepp. Motsvarighet till detta saknas inom andra områden. Arbete med standardisering bygger ofta på frivillighet.

Det borde finnas behov av att delta i och samverka/påverkanya standarder och föreskrifter tillsammans med den myndighet som får det samlade ansvaret och rätten att föreskriva stat, kommuner och landsting. För att kommuner och landsting ska känna sig delaktiga bör arbetsmetodiken hämtas från det reguljära arbetet med standardisering som använts av SIS (Swedish Institute for Standards) och som vunnit praxis sedan länge. En annan väg att gå kan vara att arbeta enligt den modell som används av Riksarkivet för att ta fram så kallade Förvaltningsgemensamma Specifikationer (FGS:er).

Genom att välja en sådan väg skapas en öppenhet för att kunna delta i arbetet från både privat, ideell och offentlig sektor. Både SIS-modellen och Riksarkivs-modellen har inbyggda remissförfaranden. Dockas här in pågående samarbeten kring Öppen data (EU:s PSI-direktiv) kan detta bli riktigt lyckat för utvecklingen inom området

totalt sett för offentlig sektor och Sverige. Viktigt att inse att standarder är globala idag och kräver därför en god insikt i standardiseringsarbeten inom många områden.

Genom att stötta finansieringen kring kompetent deltagande i standardisering för t ex kommun eller individ, skapas möjligheter att från både större och mindre organisationer hämta kompetens som ses som viktig för att ta fram nya standarder. I nuläget handlar det ofta om att bara de resurser kan ställas till förfogande som "har tid" att rymma standardiseringsarbete inom sitt nuvarande värv. Där hittas mycket sällan handläggare nivån, där den verkliga sakkunskapen finns. Vem har tid? Initiativ som kommer behöver stöttas och samordnas. Oftast är det kanske just den erfarna bygglovshandläggaren med kunskapen som behöver delta i standardiseringsarbetet kring informatik, termer och begrepp (knutna till arbetssätt). Och att den finansiella stötning kan behöva vara långsiktig.

En nyckel för att lyckas inom samtliga tvär-offentliga områden är att kunna få in rätt kompetens, och både statlig, landstings och kommunal erfarenhet i respektive standardisering och se att den även representerar olika delar av landet över tid.

För att underlätta att hitta rätt kompetens och goda exempel på arbeten bör offentlig sektor fortsätta att [Dela Digitalt](#), som är ett utmärkt exempel på digitaliseringens möjligheter att dela erfarenheter inom offentliga organisationer.

Alla län i Sverige har skrivit under ett signatärskap gentemot staten om att vilja bidra till att Sverige skall nå målet att vara i världsklass på att använda digitaliseringens möjligheter. Att använda oss län/regioner/kommuner i Sverige i arbetet för att öka hastigheten och homogeniteten i genomförandet är nog väldigt bra. Och vi deltar gärna.

Förslag, 4.5.1: Ett samlat ansvar för digital infrastruktur och digitala tjänster.

Vår synpunkt

Detta förslag tycker vi är bra. Här måste finnas ett tydligt ansvar för det uppdrag man har nationellt. Då får regional och lokal nivå möjligheter att tryggt kunna satsa på de områden som passar för oss att vara ansvariga för. Därmed kan också samverkan enklare ske både regionalt eller delregionalt eftersom många områden är för komplexa och stora för att mäta med som ensam kommun.

Förslag, 4.5.: E-legitimationsnämnden – en del av det samlade ansvaret.

Vår synpunkt

Vi tycker att det är besvärande att vi inte har en elektronisk identifiering av alla våra invånare, som fungerar utan näringslivets lösningar (Bank ID). Skulle skatteverket kunna ansvara för identiteten för varje invånare? Oavsett om den är digital eller ej. De flesta invånare har lösningar via sin bank i huvudsak. Men alla har inte eller kan inte få en bankrelation. Detta bromsar digitaliseringens utveckling.

Förslag, 4.6: Finansiering av den nya verksamheten.

Vår synpunkt

Utredningens förslag om att samtliga uppgifter i samordningsuppdraget ska finansieras med anslagsmedel som tillförs permanent till den mottagande myndighetens förvaltningsanslag tycker vi är bra och lämpligt. Vårt län deltar gärna och bidrar på de

sätt vi kan i arbetet men ansvaret och finansiering av den nya myndigheten och dess uppdrag måste vara tydligt och långsiktigt finansierat av staten.

Förslag, 6: Mina meddelanden- en nationell digital tjänst.

Vår synpunkt

I allt väsentligt delar vi dessa synpunkter. Det underlättar för invånarna att det finns en kontinuitet i hur man har kontakt med myndigheter och övriga offentliga organisationer.

Den digitala myndighetsposten mina meddelanden skall vi bistå i att försöka få förankrad och införd i hela vår verksamhet. Här tycker vi dock att landsting och kommuner också bör införa denna tjänst under de två år man nämner i utredningen. Här anser vi att utredningen är för försiktig i sin styrning. Vi skulle t.o.m. kunna tänka oss en skrivning som säger skall, men bör kanske kan vara mer lämpligt beroende på var olika kommuner är i sitt interna arbete.

Det innebär också att skapa kampanjer, gärna ihop med nationell nivå, för att få invånare och näringsliv att använda tjänsten. Båda att införa den digitala myndighetsposten och att öka intresset och efterfrågan på tjänsten hos invånarna behöver genomföras precis som utredningen beskriver och kan genomföras ganska nära varandra i tiden utan att störa.

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson
Kommunalråd

Ingegerd Eriksson
Enhetschef